

مجموعه رسائل مشهور به

کتاب الانسان الكامل

تصنيف

عزیزالدین نَسَفی

با پیش گفتار

هانری کُربن

با تصحیح و مقدمه

ماريژان موله

ترجمه مقدمه از

دکتر سيدضياءالدين دهشيري

انتشارات طهوري

۱۴۰۳

نُسخی، عزیزالدین بن محمد، قرن ۷ ق.

[الانسان الکامل]

مجموعه رسائل مشهور به کتاب الانسان الکامل / تصنیف عزیزالدین نسفی؛ با پیشگفتار
هانری کرین؛ با تصحیح و مقدمه ماریژان موله؛ ترجمه مقدمه از ضیاءالدین دهشیری. -
[ویرایش جدید]. تهران: انتشارات طه‌وری.
۶۲+۵۵۶ ص.: جدول.

ISBN: 978-964-6414-56-3

فهرست‌نویسی براساس اطلاعات فی‌فا.

ص.ع. فرانسه:

Azizoddin Nasafi. Le Livre de L'Homme Parfait = Kitâb-al-Insân al-Kâmil.

چاپ هجدهم: ۱۴۰۳.

کتابنامه به صورت زیرنویس.

۱. انسان (عرفان). ۲. عرفان. ۳. نثر فارسی - قرن ۷ ق. الف. موله. ماریژان، Mole Marijan

مصصح. ب. کورین، هانری. ۱۹۰۳-۱۹۷۹، Corbin Henry مقدمه‌نویس. ج. دهشیری،

ضیاءالدین، ۱۳۰۲-۱۳۷۹، مترجم. د. عنوان. و. عنوان: الانسان الکامل.

۲۹۷/۸۳

BP۲۸۷/۲/۸الف

۱۳۷۷

۴۸۹۴-۷۷م

کتابخانه ملی ایران

انتشارات طهری

تهران، خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، کوچه نوروز، شماره ۴۴ تلفن: ۶۶ ۴۶ ۴۸ ۲۶
صندوق پستی: ۱۶۴۸-۱۳۱۴۵

مجموعه رسائل مشهور به
کتاب الانسان الكامل

تصنيف

عزیزالدین نسفی

با پیش گفتار هانزی گربن

با تصحیح و مقدمه ماریزان موله

ترجمه مقدمه از دکتر سیدضیاءالدین دهشیری

چاپ هفدهم، ۱۴۰۱، چاپ هجدهم ۱۴۰۳

حروفنگاری علمروز

آرایش صفحات: عادل قشقایی

نمونهخوان: لیلا شیرازی

صحافی: نوری

تعداد: ۵۰۰ نسخه

حق هرگونه چاپ و انتشار برای انتشارات طهری محفوظ است

قیمت: ۷۰۰۰۰۰۰ ریال

فهرست

۱۱	پیش‌گفتار
۱۳	مقدمه مترجم بر مقدمه فرانسوی کتاب
۱۵	مقدمه ماریژان موله
۱۷	نکاتی چند در باب زندگانی مؤلف
۴۰	تصانیف نسفی
۴۹	سه مجموعه از رساله‌های نشر شده
۷۱	مجموعه رسائل
۷۳	مقدمه
۸۳	در بیان معرفت انسان
۹۹	در بیان توحید
۱۰۹	در بیان آفرینش ارواح و اجسام
۱۲۳	در بیان مبدأ و معاد بر قانون اهل حکمت
۱۳۵	در بیان سکوت

۱۴۹	آداب الخلوٰت
۱۵۷	در بیان عشق
۱۶۵	در بیان آداب اهل تصوّف
۱۷۵	در بیان بلوغ و حرّیت
۱۸۳	در بیان آن که عالم صغیر نسخه و نمودار از عالم کبیر است
۱۹۳	در بیان عالم ملک و ملکوت و جبروت
۲۰۳	در بیان عالم ملک و ملکوت و جبروت رسالهٔ دوّم
۲۱۱	در بیان عالم ملک و ملکوت و جبروت رسالهٔ سوّم
۲۱۷	در بیان لوح و قلم و دوات
۲۲۵	در بیان لوح محفوظ و در بیان جبر و اختیار و در بیان حکم و قضا و قدر
۲۳۳	در بیان لوح محفوظ عالم صغیر
۲۴۳	در بیان احادیث اوایل
۲۵۳	در بیان وحی و الهام و خواب و بیداری
۲۶۵	در بیان سخن اهل وحدت
۲۷۵	سخن اهل وحدت در بیان عالم
۲۸۵	در بیان ذات و نفس و وجه و در بیان صفت و اسم و فعل
۲۹۹	در بیان بهشت و دوزخ
۳۱۱	رسائل اضافی که در بعضی از نسخ کتاب منازل السائرین پیدا می‌شود
۳۱۳	رساله در بیان ولایت و نبوّت و ملک و وحی و الهام و خواب راست
۳۲۵	رساله در بیان فقر و زهد و توکل و محبت خدای
۳۳۷	رساله در بیان مبدأ اول و در بیان عالم جبروت و ...
۳۵۱	رسالهٔ دوم در بیان مبدأ اول و در بیان عالم جبروت و ...
۳۵۹	رسالهٔ سوم در بیان مبدأ اوّل و در بیان عالم جبروت و ...
۳۷۱	رساله در بیان لوح محفوظ و کتاب خدای و دوات و ...
۳۷۷	رساله در بیان احادیث اوایل (تقریر مختلف رسالهٔ هفدهم)
۳۸۵	رساله در بیان سخن اهل تناسخ
۳۹۵	رساله در بیان وجود حقیقی و وجود خیالی

۴۰۱		سخن اهل وحدت در بیان عالم (تقریر مختصر رساله بیستم)
۴۰۷		رساله در بیان سخن اهل معرفت
۴۱۳		نسخه ۴۸۹۹ کتابخانه نور عثمانیه
۴۱۹		خاتمه کتاب منازل السائرین
۴۲۷		زیادات نسخ
5-39		مقدمه هنری کوربن (به فرانسه)

پیش‌گفتار

همان‌گونه که در مورد چاپ و نشر جلد نهم (سال ۱۹۶۱) از مجموعه حاضر پیش آمد، برای طبع مقدمه فرانسوی کتاب حاضر حروف علامت‌دار لازم برای ترانویسی واژه‌های فارسی به لاتینی در اختیار نداشتیم. حروف موجود به ما امکان نداد که به جای آن نوع حروف، حروف ایتالیک به کار ببریم. ارائه متن فارسی، حواشی و تعلیقات، هنگام صفحه‌بندی، مشکلاتی را موجب گردید. ازین‌رو ناچار شدیم که مجموع قسمت حواشی انتقادی را در پایان کتاب درج کنیم. موارد ارجاع به صفحات و سطور متن هر بار با حروف سیاه چاپ شده است.

گرچه در این مورد گرفتار محدودیت بودیم و می‌توان این نقایص را دارای اهمیت درجه دوم محسوب کرد، ولی گنجینه نوشته‌های ایرانی خود را موظف می‌داند که مسؤولیت آن کمبودها را بر عهده خود بداند، تا پژوهشگر جوان را، که وظیفه اصلی خود یعنی نشر آثار عزیزالدین نسفی را به نحو احسن انجام داده است، در این مورد قاصر نشمارند. خواننده‌ای که مقدمه ماریژان موله را دقیقاً بنگرد، دشواری فوق‌العاده وظیفه‌ای را که ایشان در مقابل خود داشته است درک خواهد کرد. وی می‌بایست رساله‌های چندی را نظم و ترتیب بدهد و به صورت «مجموعه‌ای» دسته‌بندی کند که برای آنها، بر طبق سنت، عنوان کتاب *الانسان الکامل* در نظر گرفته شده بود. می‌بایست رساله‌ها را شناسایی کرد و آنها را در نسخه‌های خطی چندی که طرح‌شان جوابگوی نیات و مقاصد متفاوتی بود، با هم مقابله و مقایسه نمود. همین چاپ نخست انتقادی اثر عمده و اساسی عزیزالدین نسفی خدمتی است برجسته به بررسی‌هایی که چندین جلد آن تاکنون انتشار

یافته و جلدهای دیگری نیز در مجموعه گنجینه نوشته‌های ایرانی نشر خواهد یافت، یعنی به‌طور کلی روابط بین تصوف و تشیع و به ویژه مناسبات آن‌ها با جریان سه سده مقدم بر تجدید حیات عصر صفوی در ایران.

همچنان که ماریژان موله، با مطالعات ارزشمندی که در این زمینه انجام داده است، بحق می‌گوید، موضوع مورد نظر کم و بیش «ارض مجهولی» است، اما سرزمین ناشناخته‌ای که تنها با همراهی دوستان ایرانی خود می‌توانیم آن را به خوبی کشف کنیم.

هانری کرین

مدیر مطالعات مدرسه بررسی‌های عالیه (شرین)

تهران، نوامبر ۱۹۶۲